

Art del segle XVIII a Espanya

Codi: 100572

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500239 Història de l'art	OT	3	0
2500239 Història de l'art	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Rafael Cornudella Carré

Correu electrònic: Rafael.Cornudella@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

(prerequisits oficials i/o coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura)

A les assignatures de primer es podria incloure informació sobre els coneixements mínims necessaris per a cursar l'assignatura, com a consells sobre quins temes repassar

Objectius

L'objectiu principal de l'assignatura és el de proporcionar algunes claus bàsiques per interpretar l'art espanyol del segle XVIII i les seves connexions amb un procés històric especialment conflictiu i dinàmic, que s'inicia amb la guerra de successió a la corona d'Espanya i acaba amb la crisi de l'antic règim i la guerra d'independència. De la mateixa manera, s'estudiaran les manifestacions artístiques dins d'un context cultural en el qual les formes de pensament tradicionals, hereves de l'esperit contrarreformista i d'un "Siglo de Oro" que llanguia, hauran de confrontar-se amb el pesament crític de la il·lustració. Sense desatendre altres realitats regionals, el programa prioritzarà l'art, especialment la pintura, que es desenvolupa a la cort, i en particular s'estudiarà l'obra de Francisco de Goya, la personalitat més puixant entre els artistes espanyols, també per la dimensió genuïnament intel·lectual de la seva obra. A partir d'aquest programa, es preten fomentar l'autonomia intel·lectual de l'alumne, i particularment la seva actitud crítica davant de les fonts bibliogràfiques.

Competències

Història de l'art

- Analitzar amb esperit crític, a partir dels coneixements adquirits, l'obra d'art en les seves diferents facetes: valors formals, significat iconogràfic, tècniques i procediments artístics, procés d'elaboració i mecanismes de recepció.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer l'evolució de la imatge artística des de l'antiguitat fins a la cultura visual contemporània.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
2. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
3. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
4. Analitzar una imatge artística i situar-la en el seu context cultural.
5. Aplicar els coneixements iconogràfics a la lectura de la imatge artística
6. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa
7. Coordinar equips de treball, desenvolupant habilitats de resolució de conflictes i presa de decisions
8. Definir i explicar amb precisió un objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
9. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic
10. Estimular la creativitat i fomentar idees innovadores.
11. Examinar una imatge artística i distingir-ne els valors formals, iconogràfics i simbòlics.
12. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art.
13. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
14. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
15. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural
16. Relacionar una imatge artística amb altres fenòmens culturals de la seva època.
17. Saber exposar amb eficàcia els coneixements, oralment i per escrit.
18. Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració.

Continguts

Primera part : La pintura a Espanya en el segle XVIII

1. Continuïtat de les tendències barroques del "Siglo de Oro". L'empremta de Luca Giordano. La personalitat d'Acisclo Antonio Palomino, pintor i escriptor. Altres pintors a Madrid i a Sevilla.
2. Els pintors francesos i italians a la cort de Felip V. Els pintors de la cort en temps de Fernando VI. De las "juntas preparatorias" a la creació de la Real Academia de San Fernando (1752). Inici de les estades de formació a Roma (l'ascendent de Sebastiano Conca i Corrado Giaquinto). Giaquinto a Madrid i la seva influència.
3. La pintura en temps de Carles III. Anton Raphael Mengs i Giovanni Battista Tiepolo a la cort de Madrid.
4. Els pintors espanyols de la cort entre l'herència de Giaquinto i l'ascendent de Mengs. José del Castillo. Antonio González Velázquez (i els seus germans). Francisco Bayeu (i el seu germà Ramon). Mariano Salvador Maella.
5. La tardana dignificació del gravat a Espanya. La situació a l'inici del segle. Juan Bernabé Palomino. Miquel Sorelló a Roma. Els nous gravadors amb estada a París: Manuel Salvador Carmona i Pasqual Pere Moles.
6. Altres expressions del pluralisme estilístic a finals del segle. Luís Meléndez i la natura morta. Luis Paret y Alcázar.

Segona part: Francisco de Goya

1. Formació (Saragossa, Roma, Madrid)

2. La primera etapa a la cort. Els cartons per a tapissos, 1774-1792
3. L'època dels Caprichos, 1793-1799
4. Dels primers anys del nou segle a la invasió napoleònica. Els Desastres de la Guerra
5. La restauració, el trienni liberal, els darrers anys a Bordeus

Metodologia

Classes presencials a l'aula

Desenvolupament del temari per part del professor

Eventuals seminaris al voltant dels temes i materials proposats pel docent (en funció del nombre de matriculats)

Tutories, orientació metodològica i bibliogràfica, activitats supervisades

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Tipus: Supervisades			
Tutories	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17
Tipus: Autònomes			
Plantejament i elaboració d'un treball	70	2,8	1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17

Avaluació

Evidència 1. Una prova escrita en la qual caldrà acreditar tant el coneixement del temari proposat pel professor com la capacitat de construir els arguments i d'expressar adequadament els continguts. La prova constitueix el 50% de la qualificació final

Evidència 2. Presentació d'un treball escrit individual en el qual caldrà acreditar la capacitat de definir un objecte d'estudi, un coneixement suficient de la bibliografia relativa i la capacitat de plantejar interrogants i proposar respostes. Com en l'evidència anterior, també es valorarà la capacitat d'organitzar el discurs i la qualitat de l'expressió escrita. El treball constitueix el 50% de la qualificació final

Format de les evidències:

Caldrà aprovar tant la prova escrita o examen com el treball. En el cas que s'hagi suspès una de les dues evidències, o ambdues, la qualificació final serà "Suspens"

Els detalls sobre el format de les evidències es comunicaran a l'inici del curs amb suficient antelació

S'acceptaran proves escrites i treballs redactats en català o castellà i també en altres llengües

REVALUACIÓ:

Es contempla la reavaluació tant per al treball com per a la prova escrita

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presentació d'un treball escrit individual	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Prova escrita	50 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 8, 11, 13, 15, 16

Bibliografia

A) Pintura del s. XVIII a Espanya :

Bottineau, Yves, *El arte cortesano en la España de Felipe V (1700-1746)*, Madrid, 1986

Kasl, Ronda ; Stratton, Suzanne L. (eds.), *Painting in Spain in the Age of Enlightenment. Goya and his Contemporaries*, catàleg de l'exposició, Indianapolis-New York, 1997

Morales y Marín, José Luís, *Pintura en España, 1750-1808*, Madrid, 1994

Pérez Sánchez, Alfonso E. ; Pita Andrade, José Manuel ; Bottineau, Yves, *El arte europeo en la corte de España durante el siglo XVIII*, catàleg de l'exposició, Paris-Madrid, 1979

Pérez Sánchez, Alfonso E., *Pintura barroca en España 1600-1750*, Madrid, 1992

Pérez Sánchez, Alfonso E. (ed.), *Luca Giordano y España*, cat. exposició, Madrid, Palacio Real, 2002

Rodríguez G. de Ceballos, Alfonso, *El siglo XVIII entre tradición y Academia*, Madrid, 1992

Sánchez Cantón, F. J., *Escultura y pintura del siglo XVIII. Francisco Goya [Ars Hispaniae, XVII]*, Madrid, 1965

B) Francisco de Goya :

Arnaiz, José Manuel, *Francisco de Goya, cartones y tapices*, Madrid, 1987

Gassier, Pierre ; Wilson, Juliet, *Vie et oeuvre de Francisco Goya*, Paris, 1978 [primera ed. : Fribourg, 1970]

Glendinning, Nigel, *Goya and his Critics*, New Haven and London, 1977

Helman, Edith, *Trasmundo de Goya*, Madrid, 1963, 1983

Klingender, F. D., *Goya and the Democratic Tradition*, London, 1948, 1968

Light, Fred, Goya : The Origins of the Modern Temper in Art, New York, 1979

Mena, Manuela B. (ed.), Goya en tiempos de guerra, catàleg de l'exposició, Madrid, 2008

Muller, Priscilla E., Goya's 'Black' Paintings. Truth and Reason in Light and Liberty, New York, 1984

Todorov, Tzvetan, Goya . A la sombra de las Luces, Barcelona, 2011 [ed. original : Goya à l'ombre des Lumières,]

Tomlinson, Janis A., Francisco de Goya, los cartones para tapices y los comienzos de su carrera en la corte de Madrid, 1993 [ed. original : Francisco Goya: The Tapestry Cartoons and Early Career at the Court of Madrid, Cambridge, 1989]

Tomlinson, Janis A., Goya en el crepúsculo del siglo de las luces, Madrid, 1993 [ed. original : Goya in the Twilight of the Enlightenment, New Haven and London, 1992]

Wilson-Bareau, Juliet ; Mena, Manuela B. (eds.), Goya : el capricho y la invención. Cuadros de gabinete, bocetos y miniaturas, catàleg de l'exposició, Madrid, 1993